

DE OMGEVING VAN LONDERZEEL OMSTREEKS 1700-1725

Het werk van Cornelius Van Gestel uit 1725

Bewerking en vertaling: Leo Bogaerts en Fred Van Schel

Na de aantekeningen over Meise en Meusegem in het vorige nummer laten wij in dit nummer Buggenhout aan de beurt komen. Hoewel de Latijnse tekst uit 1700 en vooral die uit +/- 1200 voor vertaalproblemen zorgt, blijft deze ons vandaag boeien. Correcties, aan- en opmerkingen blijven te allen tijde welkom.

BUGGENHOUT, olim *Bucholt* & *Buckenholt*, ita non uno loco apud *A. Miræum* in Diplomatus legitur, altero fere lapide a *Teneræmundâ*. Præfecturæ Grimberganæ Dominium, duobus Dominis jam olim dominatur, unde duo ibidem sunt tribunalia, unum Ducis *Bournonville*, qui se Buggenhouti Dominum inscribit, quod a Nassoviis pridem obtinuit, & in cujus clientelâ id possidet, alterum est Principis Grimbergenfis, gentis Bergensis, habentque jurisdictionem, locis & personis distinctam.

Philippus Comes Vianensis, ejusque uxor *Maria Pervesii & Grimbergæ*, & *Mariæ* filius *Godefridus* dant cognato suo *Henrico Grimbergo* in feudum Villam de Buggenhout, item XX. bonaria fylvæ in meliorationem prædicti feudi Anno 1261. & 1271. Utrumque Diploma refert *A. Miræus* in Not. Eccl. Belg. Cap. CCI. novæ edit.

Castellum quod inibi videre est, quod vulgo dicitur *Maison de la Chasse*, quondam Ducis Bipontini fuit, nunc Ducis *Bournonville*, cujus schema exhibetur in Castellis Nobilium Brabantiaë Baronis *le Roy*. Erectum est hoc Dominium præfati Ducis in Principatum sub nomine *De Bournonville* in gratiam *Alexandri De Bournonville* Comititis de *Hennin* a *Philippo IV.* Hisp. Rege, Diplomate dato Madriti die 12. Julii anno 1658. in quâ illustri stirpe perseverat, qui hodie *Philippus Alexander* Dux & Princeps de *Bournonville* &c.

In sacris Ecclesia dicata est *S. Nicolao* Episc. cujus Patronatum gerit Archiepiscopus hujus Diocesis jure Abbatialis *Affligemienfis*. Decima est tripartita, cujus duæ trientes spectant ad hanc Abbatiam, tertia triens ad Parochum.

Decimas, & plurima rura quæ hic loci possidet præfata Abbatia dono acquisivit anno 1125. ab *Arnulpho* Comite *Arcotano* cum *Joannem* filium suum in hoc Monasterio collocasset, ut patet ex hoc Diplomate apud *A. Miræum* in Donat. Belg. Lib. I. cap. XLIV. novæ edit.

In nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis. Ego *GODEFRIDUS*, Dei gratiâ Dux Lotharingiæ, & Marchio, omnibus Christi fidelibus in perpetuum. Quoniam auctore Deo, *Affligemensem* Ecclesiam tam à me quàm à Fratrem meo Comite *HENRICO* fundatam scio, paci & quieti in ipsa Ecclesia Deo famulantium modis omnibus providere debeo.

Unde notum esse volo tam futuris quàm præsentibus, qualiter *ARNULFUS* Comes de *ADERSCHOT*, cum duobus filiis suis, *Godefrido* & *Arnulfo*, in Curia mea *Lovaniæ* venit, & ad id, quod acturus erat, magnam hominum meorum multitudinem, liberorum, fervorem convocavit.

Præfatus igitur Comes *Arnulfus* quidquid apud *Bukenhoul* habebat in terris, filijs, aquis & pascuis, cum omni decima & utilitate, quod ipse tenuerat, ad opus *Affligemensis* Ecclesiæ, in qua *JOANNEM* filium suum jam Monachum fecerat, assensientibus & simul dantibus filiis, mihi liberaliter in manu dedit, coram hominibus & Baronibus meis, qui præsentibus erant...

Buggenhout, vroeger Bucholt en Buckenholt, zoals op meer dan één plaats bij A. Miraeus in oorkonden te lezen is, op twee mijlen van Dendermonde. Heerlijkheid van de prefectuur (1) Grimbergen, wordt al sinds lange tijd bestuurd door twee heren; vandaar dat er hier ook twee rechtbanken zijn: één van de hertog van Bournonville (2), die de titel draagt van heer van Buggenhout, die hij lang geleden bekam van de Nassaus en onder wiens horigheid hij die (nog steeds) bezit, de andere (rechtbank) is van de heer van Grimbergen, van het geslacht de Berghes. Ze hebben onderscheiden (van mekaar) de rechtsbevoegdheid voor plaatsen en personen.

Philippus, graaf van Viane, zijn echtgenote Maria van Perwez (?) en Grimbergen, en Godefridus, de zoon van Maria, geven aan hun bloedverwant Henricus (Hendrik) van Grimbergen in leen het landgoed van Buggenhout en ook 20 bunders bos ter verbetering (= ontginning?) van voornoemd leen ten jare 1261 en 1271. Beide oorkonden vermeldt A. Miraeus (3) in Not. Eccl. Belg. Cap. CCI nieuwe uitgave.

Het kasteel dat op die plaats te zien is en dat in de volkstaal Maison de la Chasse genoemd wordt, was eertijds van de hertog van Bipontini (4), nu van de hertog van Bournonville. Een afbeelding ervan wordt getoond in Kastelen van de Edelen van Brabant door baron le Roy (5). Deze heerlijkheid van voornoemde hertog werd verheven tot vorstendom onder de naam de Bournonville ten gunste van Alexander de Bournonville, graaf van Hennin, door Filips IV, koning van Spanje, door een oorkonde gegeven te Madrid op 12 juli 1658. Ze (= deze heerlijkheid) blijft in deze illustere familie, heden Philippus Alexander, hertog en vorst van Bournonville enz.

In godsdienstaangelegenheden: de kerk is toegewijd aan de heilige bisschop Nikolaas, het beschermheerschap voert de aartsbisschop van dit bisdom onder het recht van de abdij van Affligem (6). De tienden worden verdeeld in drie, waarvan twee derden toekomen aan deze abdij en het derde aan de pastoor.

De tienden en verscheidene landerijen die voornoemde abdij op deze plaats bezit, verwierf ze door schenking in 1125 door Arnulf, graaf van Aarschot, toen deze zijn zoon Joannes in deze abdij onderbracht, zoals blijkt uit deze oorkonde bij A. Miraeus in Donat. Belg. Lib. I. cap. XLIV. nieuwe uitgave (7.)

In naam van de Heilige en Ondeelbare Drievuldigheid, ik Godefridus, bij de gratie Gods hertog van Lotharingen en markgraaf, aan alle christengelovigen voor altijd. Aangezien ik op gezag van God weet dat de kerk van Affligem zowel door mij als door mijn broer graaf Hendrik gesticht werd, moet ik op alle mogelijke manieren zorg dragen voor de vrede en de rust van degenen die in deze kerk God (komen) dienen (vereren).

Vandaar dat ik wens dat het bekend is zowel aan de toekomenden als aan de tegenwoordigen, hoe Arnulf, graaf van Aarschot, met zijn twee zonen Godfried en Arnulf, naar mijn paleis in Leuven kwam en met het oog op wat daar zou gebeuren (= wat hij daar zou doen), een grote menigte van mijn mannen, vrijen en dienaren, bijeenriep.

Voornoemde graaf Arnulf dus stelde mij al wat hij in de buurt van Bukenhoul (Buggenhout) bezat aan akkers, bossen, waterpartijen en weiden, welwillend (uit vrije wil) ter beschikking, met alle tienden en vruchtgebruik die hij zelf had bezeten, voor (ten behoeve van) de kerk van Affligem, waar hij zijn zoon Joannes al tot monnik had gemaakt (monnik had laten worden).

Hæc omnia Comes Arnulfus cùm legitimè fecisset, per me patriæ Dominum, & Ecclesiæ Advocatum Testes

Arnulfus de Grembergis,
Gerardus Frater ejus,
Filius Comitis Arnulfi, Godefridus & Arnulfus,
Worwinus de Heverle, & Reinerus filius ejus,
Sigerus de Wavera,
Henricus de Bierbais,
Henricus Loppoum,
Henricus de Asca,
Eustathius de Tiesch,
Arnulfus Dapifer,
Arnulfus de Fitorch,
Franco Castellanus,
Franco de Schlufa,
Alardus de Balterzem.

Acta sunt hæc anno Dominicæ Incarnationis millesimo centesimo vicefimo quinto, Indictione tertiâ, Epactâ xiv, regnante Lothario Romanorum Imperatore.

Hanc donationem eodem anno confirmavit *Godefridus Barbatu*s Dux Lotharingiæ & Brabantia, suo Diplomate, quod videre est in Suppl. Dipl. *Miræi* part. I. cap. XIX. ut sequitur.

In nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis, Ego GODEFRIDUS Dei gratiâ Dux & Marchio Lotharingiæ, omnibus Christi Fidelibus in perpetuum. Quoniam auctore Deo Hassligeniensem Ecclesiam tam à me quàm à Fratre meo Comite HENRICO fundatam scio, paci & quieti in ipsa Ecclesia Domino famulantium, modis omnibus providere debeo.

Unde notum esse volo tam futuris quàm præsentibus, qualiter ARNULFUS Comes de Adercoth, cum duobus Filiis suis, Godefrido & Arnulfo, in Curia mea Lovaniæ venit, & ad id, quod acturuserat, magnam hominum meorum multitudinem, liberorum & servorum convocavit.

Præfatus igitur Comes Arnulfus quicquid apud Buckenholt habebat in terris sylvis, aquis & pascuis, cum omni decima & utilitate, quâ ipse tenuerat, ad opus Hassligeniensis Ecclesiæ, in qua JOANNEM Filium suum jam Monachum fecerat, assentientibus & simul dantibus Filiis, mihi liberaliter in manu dedit, coram hominibus & Baronibus Filiis, mihi liberaliter in manu dedit, coram hominibus & Baronibus meis, qui præsentibus erant, worpivit proprio & totius Curia meæ iudicio, nihil sibi juris in his qua donaverat reliquit;

Insuper quod apud *Malren* & *Stenofle* Ecclesia possidet, addidit. Summa autem omnium quæ dedit hæc est; medietas sylvæ, quæ Buckenholt vocatur, quicquid terræ cultæ & incultæ in ipsa Villa Buckenholt habuit, liberaliter dedit; medietas sylvæ quæ *Emelo* dicitur & mansus terræ qui sylvæ adjacet.

Sylvam quæ *Schriek* appellatur ex integro dedit, quia liberum Allodium suum esse cognovit, rusticis & colonis Ecclesiæ sive pauperes essent, sive divites, jus illud quod *Sach* appellatur in sylva de Buckenholt concessit, vechtinam autem de porcis hominum suorum Ecclesia habebit;

Hæc omnia Comes Arnulfus cum legitimè fecisset, per me Patriæ Dominum, & Ecclesiæ Advocatum confirmari postulavit.

Dit gebeurde in aanwezigheid (tegenwoordigheid) van zijn zonen, die tegelijkertijd ook schenkers waren. Hierbij waren ook mijn mannen en mijn baronnen aanwezig...

Vermits graaf Arnulf dit alles rechtmatig (wettig) gedaan had, (verzocht hij) mij, heer van het land en beschermheer van de kerk, (dit) te bevestigen (bekrachtigen) (8).

Getuigen: Arnulf van Grembergen, zijn broer Gerard, de zonen van graaf Arnulf, Godfried en Arnulf, Worwinus van Heverlee en zijn zoon Reinerus, Sigerus (Siger of Seger) van Waver, Hendrik van Bierbais (9), Hendrik van Loppem (?), Hendrik van Asse, Eustathius van Tielt (10), Arnulf Dapifer (11), Arnulf van Fitorch (12), Franco Castellanus (13), Franco de Schusa (14), Alardus van Boutersem (?).

Deze dingen gebeurden in het jaar 1125 van (= na) de Menswording van de Heer (15), onder de regering van Lotharius, keizer van de Romeinen (16).

Deze schenking bevestigde in hetzelfde jaar Godfried de Gebaarde (Godfried met den Baarde), hertog van Lotharingen en van Brabant, in zijn oorkonde die te zien is in Suppl. Dipl. Miraei (3) deel I, hoofdstuk 19, als volgt:

In naam van de Heilige en Ondeelbare Drievuldigheid, ik Godefridus, bij de gratie Gods hertog en markgraaf van Lotharingen, aan alle christengelovigen voor altijd.

Aangezien ik op gezag van God weet dat de kerk van Affligem zowel door mij als door mijn broer graaf Hendrik gesticht werd, moet ik op alle manieren zorg dragen voor de vrede en de rust van degenen die in deze kerk God (komen) dienen. Vandaar dat ik wens dat het bekend is zowel aan de toekomstenden als aan de tegenwoordigen hoe graaf Arnulf van Aarschot met zijn twee zonen Godfried en Arnulf naar mijn paleis in Leuven kwam en met het oog op wat daar zou gebeuren een grote menigte van mijn mannen, vrijen en dienaren, bijeenriep.

Voornoemde graaf Arnulf dus stelde mij al wat hij in de buurt van Buckenholt (Buggenhout) bezat aan akkers, bossen, waterpartijen en weiden, welwillend ter beschikking, met alle tienden en vruchtgebruik die hij zelf had bezeten, ten behoeve van de kerk van Affligem, waar hij zijn zoon Joannes al monnik had laten worden. Dit gebeurde in tegenwoordigheid van mijn mannen en mijn baronnen die aanwezig waren. Hij onderwierp het aan mijn rechtsbevoegdheid en die van mijn hof en hield voor zichzelf wat de bezittingen betreft die hij geschonken had geen enkel recht voor hemzelf (17.)

Bovendien voegde hij daaraan toe wat de kerk in (of nabij) Malderen en Steenhuffel bezat. Het geheel nu van alles wat hij gaf, is dit: de helft van het bos dat Buckenholt (Buggenhout) genoemd wordt en al het bebouwde en onbebouwde land dat hij op zijn eigen landgoed Buggenhout bezat, schonk hij uit vrije wil; de helft van het bos dat Emelo genoemd wordt en de rest van de grond die aan het bos grenst.

Het bos dat Schriek genoemd wordt, schonk hij (daarentegen) in zijn geheel, omdat hij wist dat zijn eigendom vrij was; aan de boeren en de pachters van de kerk, of ze arm waren of rijk, verleende hij het recht dat "Sach" genoemd wordt (18), maar de opbrengst van de varkens van zijn mannen (van de mensen?) zal de kerk hebben (zou aan de kerk toekomen).

Dit alles deed graaf Arnulf volkomen wettig en hij verzocht mij dat dit door mij als heer van het land en als raadsman (voogd?) van de kerk bevestigd zou worden.

Igitur ut ammonitus fueram, legitimam donationem præfatæ Ecclesiæ legitimè & liberaliter contuli; posteris meis tam in his quàm in omnibus tuendam Ecclesiam reliqui; contra Ecclesiam quicquam fieri sub districta gladii animadversione prohibui, Quæ ut rata & inconvulsa permaneant, Scripto mandari, Sigilli mei impressione & Testium astipulatione placuit roborari. Testes

Arnulfus,
Arnulfus de Grentbergis.
Gerardus Frater ejus,
Filius Comitis Arnulfi, Godefridus & Arnulfus,
Goswinus de Heverle &
Reinerus Filius ejus,
Sigerus de Wavera,
Henricus de Birbais,
Henricus de Lepporum,
Henricus de Asca,
Eustachius de Thielth,
Arnulfus Dapifer,
Arnulfus de Filorh,
Franco Castellanus,
Franco de Sclufa,
Alardus de Baltersem.

Acta sunt hæc anno Dominicæ Incarnationis M. C. XXV. Indictione III. Epactâ XIV. regnante Lothario Romanorum Imperatore.

Item hæc Donationes confirmavit Anno 1202. *Henricus I.* Brabantiæ Dux suo Diplomate quod profertur in Supplem. Dipl. Miræi part. I. cap. LXIII.

Hic loci antiquitas fuit Cœnobitica mansio seu Cella (ut veteri verboutar) Ord. S. Bened. Affligemienfi Abbati subjecta; sed quo sæculo cœperit vel desierit assequi hæcenus non potuimus.

Capellania *S. Nicolai* fundata in hac Parochiali, & satis largiter dotata, unita est anno 1680. Pastoratui pro sustentatione Vicepastoris.

Nuperis annis in medio Silvæ Buggenhoutanæ erectum est a fundamentis insigne Sacellum D. Virgini sacrum incolarum & piorum eleemosynis, in quo diebus Sabbatinis Divina celebrantur, & solemnis instituta est, & peragitur Novena annua, Dominica tertia post Pascha.

Derhalve heb ik zoals ik daartoe aangespoord was, de wettelijke schenking van voornoemde kerk wettelijk en welwillend uitgevoerd (?); aan mijn nakomelingen, zowel die van nu als alle anderen heb ik het overgelaten om de kerk te beschermen; ik heb verboden dat er tegen de kerk ook maar iets zou gebeuren, onder de strenge terechtwijzing van het zwaard (= onder bedreiging van wapens of van geweld).

Opdat dit alles geldig (bekrachtigd) en onveranderd (onwankelbaar) zou blijven, heeft het mij behaagd dit schriftelijk vast te leggen en het te bekrachtigen met het indrukken van mijn zegel en de instemming van getuigen.

Getuigen: Arnulf, Arnulf van Grembergen, zijn broer Gerard, de zonen van graaf Arnulf, Godfried en Arnulf, Goswin van Heverlee en zijn zoon Reinerus, Siger(us) van Waver, Hendrik van Bierbais, Hendrik van L.?, Hendrik van Asse, Eustachius van Tielt, Arnulf Dapifer (de baljuw), Arnulf van F.?, Franco van Kastel (?), Franco van Sluis (?), Alardus van Boutersem.

Dit gebeurde in het jaar 1125 na de Menswording van Christus (= na Christus)...onder de regering van Lotharius, keizer der Romeinen.

Op dezelfde wijze heeft Hendrik I, hertog van Brabant, deze schenkingen bevestigd in 1202 door zijn oorkonde die vermeld wordt in Supplem. Dipl. van Miraeus, deel I, hoofdstuk 43 (3).

Van oudsher was er op deze plaats een kloosterachtige (?) verblijfplaats of een hut (om een oud woord te gebruiken) (19), onderworpen aan de abdij van Affligem van de orde van de H. Benedictus, maar in welke eeuw ze begon (gesticht werd) of verdween, hebben we tot hier toe niet kunnen achterhalen.

De kapelanie van St.-Niklaas die in deze parochie gesticht werd en die vrij ruim begiftigd was, werd in 1680 met het pastoorsambt samengevoegd voor het onderhoud van de onderpastoor.

Onlangs (nog niet zoveel jaren geleden) werd in het midden van het bos van Buggenhout van op de grond (= nieuw) een merkwaardige (in het oog vallende) kapel opgericht, toegewijd aan de H. Maagd, met de aalmoezen van inwoners en godvruchtige mensen. De goddelijke dienst (= mis, eucharistie) wordt er gevierd (opgedragen) op zaterdag en er is een plechtige jaarlijkse noveen ingesteld en die wordt gehouden op de derde zondag na Pasen.

Voetnoten:

- (1) prefectuur: zie ook voetnoten in het artikel over Meise in nr. 1: gerechtelijke omschrijving, Buggenhout viel onder de rechtspraak van Grimbergen.*
- (2) Bournonville is een plaats in Frankrijk (Pas-de-Calais; er is ook een Bournonville in Champagne-Ardenne.)*
- (3) A. (Aubertus) Miraeus is de Latijnse naam voor Albert Le Mire, auteur van talrijke historische werken, inventarissen en allerlei aanvullingen erop. Hier gaat het over Notitiae Ecclesiarum Belgii, hoofdstuk (of titel) 201. Op andere plaatsen – o.a. in de tekst over Puurs, zie later in deze jaargang - wordt verwezen naar hetzelfde werk hoofdstuk 96, maar ook naar andere werken zoals Codex Donationum Belgicarum (een codex van Belgische schenkingen), Suppl. Dipl. Miraei (= Supplement van nieuwe stukken en indices door Jan Foppens in deel 2 van de Opera diplomatica et historica, een werk dat in 1723 uitgegeven werd in Brussel en ten tijde van de publicatie van Van Gestel dus zeer recent was. In 1723 verscheen trouwens eveneens van Miraeus Diplomatum belgicorum nova collectio (een nieuwe verzameling Belgische oorkonden of documenten.)*

- (4) *We hebben vooralsnog niet kunnen achterhalen of het hier om (de genitief van) een Latijnse dan wel een Italiaanse eigennaam gaat en blijven de Nederlandse vorm schuldig.*
- (5) *Baron le Roy of Jacques le Roy, historiograaf, 1633-1719, baron van Broechem-Oelegem; één keer wordt ook verwezen naar Philippe le Roy, heer van Broechem-Oelegem.*
- (6) *De abdij van Affligem werd vermoedelijk reeds in 1062 gesticht onder invloed van de prediking van Wedericus van de Sint-Pietersabdij van Gent. In 1085 werd de regel van de H. Benedictus aanvaard. Graaf Hendrik III van Leuven schonk de abdij ongeveer 200 ha grond in Affligem. Het abtjodomein groeide tot meer dan 8000 ha in 1796, maar werd door de Franse republiek opgeheven. Affligem lag aan de basis van andere kloosters als Neerwaver (1092-93), Frasnes (1099), Bornem (1120), Sint-Andries (1100), Vorst (1105), Maria-Laach (1112), Vlierbeek (1125) en Groot-Bijgaarden (1133). Na de Franse revolutie herbegon het kloosterleven in 1837 te Dendermonde en in 1870 te Affligem. Uit de nieuwe bloei volgde de stichting van Merkelbeek (Nl. 1892), van waaruit later o.a. Kornelimünster (1906, zie ook tekst over Puurs, later in deze jaargang) hersteld werd.*
- (7) *Schenkingen (zie voetnoot 3), boek I, hoofdstuk 44.*
- (8) *Voor de vertaling van deze lastige (onvolledige) zinsconstructie gaan we naar de volgende tekst die een herhaling is van deze tekst.*
- (9) *We vermoeden dat het hier gaat over Bierbais, een dorp in Waals-Brabant in de buurt van Ottignies.*
- (10) *We vertalen hier niet Diest, maar Tielt omdat in de tweede tekst duidelijk Thielth staat.*
- (11) *Dapifer betekent niet een eigennaam, maar een ambt: drost of baljuw.*
- (12) *In de tweede tekst staat Filorh; Nederlands equivalent vooralsnog onduidelijk.*
- (13) *We vermoeden dat Castellanus verwijst naar Castel of Kastel (Moerzeke).*
- (14) *We vermoeden dat Schlusa slaat op Sluis.*
- (15) *Deze tijdsaanduiding was blijkbaar in de 12de eeuw gebruikelijk voor “na Christus”; voor de aanduiding “indictione tertia, epacta XIV” hebben we vooralsnog geen verklaring of vertaling.*
- (16) *Is misschien bedoeld als “keizer van het Roomse Rijk of Rooms keizer”.*
- (17) *We zijn onzeker wat betreft de juiste vertaling van deze ingewikkelde zinsconstructie! De aandachtige lezer zal bovendien gemerkt hebben dat in de Latijnse tekst een groep van 9 woorden door de drukker (zetter) bij vergissing tweemaal gezet werd.*
- (18) *We vermoeden dat dit iets te maken zou kunnen hebben met het “zagen” van bomen. Wie weet beter?*
- (19) *Wellicht is bedoeld: een kluis (kluizenaar).*

Maximiliaen en Joanna “de Transilvan”

In dit tijdschrift jaargang 2005 nummer 1 op blz. 20 (Latijnse tekst), blz. 21 (Nederlandse vertaling) en blz. 26 (voetnoot 7) was sprake van Maximiliano de Transilvan en zijn dochter uit zijn huwelijk met Catharina de Mol Joanna de Transilvan. We vertaalden “de Transilvan” door “van Transsilvanië” en noteerden in een voetnoot dat we dit niet konden thuisbrengen. De heer Jan Caluwaerts heeft ons op het juiste spoor gezet.

“Maximilianus Transsilvanus is de gelatiniseerde naam van Maximiliaen van Sevenbergen, zoon van Lucas van Sevenbergen en Joanna Meerte, was een humanist uit het begin van de 16de eeuw en diplomaat ten tijde van Keizer Karel. Hij huwde tweemaal: (a) Francisca de Haro; (b) Catharina de Mol. Zijn naam wordt dus beter niet vertaald als “van Transsilvanië”, wel als Maximiliaen van Sevenbergen.”

Genoteerd met beste dank aan Jan Caluwaerts.